

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4059/2020
16.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Зоране Делибашић и Весне Поповић, чланова већа, у парници малолетне тужиље АА из ..., коју заступа законски заступник мајка ББ из ..., чији је пуномоћник Гордана Булатовић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Ужице, кога заступа Немања Сврзентић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 998/19 од 08.07.2020. године, у седници већа од 16.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 998/19 од 08.07.2020. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Основног суда у Ужицу П 1077/19 од 09.09.2019. године и пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 998/19 од 08.07.2020. године, па се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев малолетне тужиље АА, којим је тражила да се обавезе тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Ужице да тужиљи на име стицања без основа за временски период од 04.05.2016. до 22.06.2018. године исплати 105.691,22 динара са законском затезном каматом у складу са Законом о затезној камати почев од 25.06.2019. године као дана подношења тужбе, па до коначне исплате, све у року од осам дана од пријема пресуде под претњом извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ малолетна тужиља АА да туженом Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Ужице на име трошкова ревизијског поступка исплати 12.000,00 динара у року од 15 дана по пријему судске одлуке под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П 1077/19 од 09.09.2019. године, усвојен је тужбени захтев малолетне тужиље па је обавезан тужени да тужиљи на име стицања без основа за временски период од 04.05.2016. до 22.06.2018. године плати 105.691,22 динара са законском затезном каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати почев од 25.06.2019. године као дана подношења тужбе, па до коначне исплате, све у року од осам дана по пријему пресуде под претњом извршења, док се захтев за износ законске затезне камате на појединачне месечне износе преко досуђеног одбија као

неоснован. Тужени је обавезан да тужилји на име трошкова поступка исплати 56.786,42 динара.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Гж 998/19 од 08.07.2020. године, потврђена је пресуда Основног суда у Ужицу П 1077/19 од 09.09.2019. године, а жалба туженог одбијена као неоснована.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужени је благовремено изјавио ревизију са предлогом да се о њој одлучи као о изузетној дозвољеној.

Одлучујући о дозвољености и основаности изјављене ревизије на основу чл. 404. и 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је нашао да су испуњени законски услови да се о изјављеној ревизији туженог одлучује као о изузетно дозвољеној, као и да је ревизија основана.

Одредбом члана 404. ЗПП је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. О дозвољености и основаности те ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

У овој парници предмет спора је потраживање малолетне тужиље од туженог по основу мање исплаћене пензије у спорном периоду у ситуацији када је одлуком Уставног суда утврђено да Одлука о утврђивању својства осигураника и обавези плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у члану 4. није у сагласности са Уставом и законом. Као спорно питање поставља се правно дејство одлука Уставног суда, а о чему нижестепени судови нису одлучили уз правилну примену материјалног права и у складу са устаљеном судском праксом, а због чега је и одлучено као у ставу првом изреке пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању тужилја је корисник породичне пензије по решењу Републичког фонда ПИО, Филијала Ужице од 13.02.2017. године и вршена јој је обустава 1/3 пензије у периоду од 04.05.2016. до 22.06.2018. године док се не намире неисплаћени доспели износи доприноса, а на основу члана 4. Одлуке о утврђивању својства осигураника и обавези плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање. Наведена одлука је одлуком Уставног суда од 22.12.2017. године проглашена неуставном. Након доношења одлуке Уставног суда тужени је поступио по истој и донео решење 24.07.2018. године којим је тужилји престала обустава 1/3 месечног износа породичне пензије са 22.06.2018. године. За плаћање доприноса обуставом 1/3 месечног износа пензије постојао је основ, али је он отпао доношењем поменуте одлуке Уставног суда чиме су, по мишљењу нижестепених судови, испуњени услови за стицање без основа јер је тужени примао износе од тужиље по правном основу који је постојао, али је касније отпао. Имајући у виду наведено, а с обзиром да је износ потраживања неспоран, нижестепени судови су и одлучили на начин како је наведено, односно усвојили су тужбени захтев у целисти.

Овакав закључак нижестепених судова се не може прихватити, а што се основано наводи у ревизији туженог. Закон о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/2007... 40/2015) у члану 58. став 1. је прописао да када Уставни суд утврди да закон, Статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговором, тај закон, Статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“. У конкретном случају одлука Уставног суда Уо 279/16 од 21.12.2017. године, којом је утврђено да одредба члана 4. Одлуке о утврђивању својства осигураника и обавези плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање („Службени гласник РС“ број 43/11) није у сагласности са Уставом, објављена је у „Службеном гласнику Републике Србије“ 22.06.2018. године. У таквој ситуацији по члану 61. став 1. истог закона свако коме је повређено право коначним или правноснажно појединачним актом донетим на основу закона или другог општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права потврђени међународним уговорима или законом има право да тражи од надлежног органа измену тог појединачног акта у складу са правилима поступка у коме је појединачни акт донет. Тужени је након објављивања одлуке Уставног суда изменио своју ранију одлуку и престао да примењује ранији пропис по коме је вршио обуставу 1/3 пензије док се не намири неисплаћени доспели износ доприноса, а таква одлука туженог је почела да се примењује 22.06.2008. године, дакле непосредно након објављивања одлуке Уставног суда. Уставни суд је по члану 62. Закона о Уставном суду имао могућност да одреди да се последице неуставног акта отклоне повраћајем у пређашње стање, накнадом штете или на други начин уколико би нашао да се изменом појединачног акта не могу отклонити последице настале услед његове примене, али то у конкретном случају није урадио. Из свега тога произилази да су након објављивања одлуке Уставног суда предузете мере од стране туженог у циљу измене акта који је био предмет оцене Уставног суда односно за који је утврђено да није у складу са Уставом, те да је на тај начин отклоњена штетна последица применом тог акта. Одлука Уставног суда у конкретном случају, како то основано наводи ревизија нема ретроактивно дејство, те се самим тим не може применити на период који је предмет спора у овој парници. Отуда у конкретном случају нема стицања без основа у смислу члана 210. ЗОО како су то неосновано сматрали нижестепени судови, па је све наведено разлог због чега је овај суд преиначио нижестепену одлуку и тужбени захтев одбио као неоснован, све на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Тужени је у спору успео, а у ревизији је трошкове тражио на име писања ревизије по АТ у износу од 12.000,00 динара, док у преосталом делу захтева који се односи на остале трошкове укључујући и судске таксе захтев није опредељен, па је због свега тога овај суд туженом и признао само трошкове за писање ревизије као стварне и нужне а на основу члана 154. ЗПП.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић